

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล บ้านสองนางโย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด ขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1
2. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1
3. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2
4. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ก่อนดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล บ้านสองนางโย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด และด้านการแต่งกาย ของนักเรียน โดยเชิญกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ครูหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา ครูที่ปรึกษานักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนหัวหน้าและรอง หัวหน้าห้องระดับชั้นมัธยมศึกษา เข้าร่วมประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านระเบียบวินัยของนักเรียน โดยในลำดับแรกได้ศึกษาจากเอกสารการประเมินภายนอกจาก สมศ. และแบบรายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2549 พร้อมทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ แจก แบบสำรวจ เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ที่แสดงออกด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด และด้านการแต่งกายให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันประเมินแล้วนำผลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ประกอบและข้อมูลจากแบบสำรวจมาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในแต่ละด้าน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่า โดยภาพรวมแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับวินัยด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับ ใด และข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ปรากฏดังตารางที่ 4-6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา

ข้อ	พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง	1.48	0.79	น้อย
2	การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด	1.74	0.81	น้อย
3	การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย	1.74	0.86	น้อย
4	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น	1.96	0.63	น้อย
โดยรวม		1.72	0.77	น้อย

จากตารางที่ 4 พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก คือ การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง ($\bar{x} = 1.48$) การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด และ การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย ($\bar{x} = 1.74$) และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น ($\bar{x} = 1.96$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนด้านความสะอาด

ข้อ	พฤติกรรมด้านความสะอาด	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การรักษาความสะอาดของร่างกาย	1.74	0.81	น้อย
2	การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	1.78	0.73	น้อย
3	การสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกันเชื้อโรค	1.83	0.93	น้อย
4	การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	2.39	0.98	น้อย
5	การทิ้งขยะให้ถูกที่	1.87	0.96	น้อย
6	การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน	1.70	0.87	น้อย
7	การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน	2.17	0.88	น้อย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรมด้านความสะอาด	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
8	การรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน	1.96	0.76	น้อย
	โดยรวม	1.92	0.86	น้อย

จากตารางที่ 5 พบว่า พฤติกรรมด้านความสะอาดของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน ($\bar{x} = 1.70$) การรักษาความสะอาดของร่างกาย ($\bar{x} = 1.74$) และ การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ($\bar{x} = 1.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนด้านการแต่งกาย

ข้อ	พฤติกรรมด้านการแต่งกาย	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	1.78	0.90	น้อย
2	การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน	1.96	0.76	น้อย
3	การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	1.91	0.84	น้อย
4	การปักชื่อ แสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน	2.04	0.56	น้อย
5	การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	1.96	0.87	น้อย
	โดยรวม	1.93	0.78	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า พฤติกรรมด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 1.78$) การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 1.91$) และการไม่สวมใส่เครื่องประดับ และ การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 1.96$) และ ตามลำดับ

เพื่อให้การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล บ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน และการนิเทศติดตามผล ดังรายละเอียดของการดำเนินงาน ต่อไปนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน พร้อมกับมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน การตัดสินใจในการร่วมพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน ซึ่งได้ดำเนินการในวันที่ 1 มิถุนายน 2550 โดยที่ผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ครูหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนหัวหน้าและรองหัวหน้าห้องระดับชั้นมัธยมศึกษา เข้าร่วมประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน

ในช่วงเริ่มต้นของการประชุม ผู้วิจัย ได้อธิบายชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนว่า การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ถือเป็นภารกิจสำคัญที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ในอันที่จะปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น เนื่องจากว่า ระเบียบวินัยที่ดีนั้น ถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำพานักเรียนให้สามารถเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเพื่อให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น ซึ่งในขณะนั้น ผู้วิจัยได้บันทึกข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนอย่างละเอียด เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลให้เป็นแนวทางแห่งการดำเนินการพัฒนาาร่วมกัน และผลจากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสรุปผล ปรากฏว่า โดยภาพรวมแล้ว กลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่างมีความคิดเห็นร่วมกันว่า การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในแต่ละด้าน ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมนั้น ควรจะกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยและความสามารถด้านการปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคน มีการกำกับ ติดตาม และดูแลอย่างใกล้ชิด โดยครูผู้สอน ซึ่งในระหว่างนั้นก็ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนไว้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในโอกาสต่อไป และ

กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้

1. ด้านการตรงต่อเวลา ประกอบด้วย กิจกรรมบันทึกเวลา กิจกรรม โยมรูม และกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

2. ด้านการรักษาความสะอาด ประกอบด้วย กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาด กิจกรรมแบ่งรับผิดชอบ และกิจกรรมประกวดพื้นที่สะอาด

3. ด้านการแต่งกาย ประกอบด้วย กิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียน และกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน

ภายหลังจากที่ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในแต่ละด้านโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะของการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ ปรากฏดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ผลการประเมินพฤติกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ข้อ	พฤติกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ความสนใจในระเบียบวาระการประชุม	3.91	0.84	มาก
2	ความกระตือรือร้นและพยายามที่จะศึกษาหาความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.00	0.73	มาก
3	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน	4.22	0.79	มาก
4	ความสามารถ และความพร้อมที่จะดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน	4.13	0.81	มาก
5	การแสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.13	0.34	มาก
6	การแสดงความคิดเห็นในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.17	0.77	มาก
โดยรวม		4.09	0.71	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า พฤติกรรมที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้แสดงออกในระหว่างการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ($\bar{x} = 4.22$) การแสดงความคิดเห็นในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ ($\bar{x} = 4.17$) และความสามารถและความพร้อมที่จะดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน และ การแสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ

สรุปผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน พร้อมกับมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน การตัดสินใจในการร่วมพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน ซึ่งได้ดำเนินการในวันที่ 1 มิถุนายน 2550 ผลปรากฏว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ต่างก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในอันที่จะร่วมกัน กำหนดแนวทางการพัฒนานักเรียน ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในระดับที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการที่พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนนั้นต่างก็มีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความพร้อมที่จะดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน และการแสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย หลังจากที่ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเสร็จแล้ว ปรากฏดังตัวอย่างที่รวบรวมได้ ต่อไปนี้

“การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากว่าเป็นกระบวนการที่สามารถส่งคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ได้อย่างเป็นรูปธรรม”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3, 1 มิถุนายน 2550 ; สัมภาษณ์)

“ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายประกอบการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, 1 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“เพื่อให้การดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ เห็นผลเป็นรูปธรรมมากที่สุด ควรมีการกำกับ ติดตาม และดูแลพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. 1 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“ควรพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเพราะจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและชุมชน”

(ผู้ปกครอง. 1 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“โรงเรียนควรกำหนดกิจกรรมหรือ โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเพื่อจะได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 1 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นมาก เนื่องจากจะทำให้ให้นักเรียน ได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน”

(นักเรียน. 1 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

2. การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน

การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรักษาความสะอาด และด้านการแต่งกาย โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังจากที่ได้รับความรู้ และทราบแนวทางการปฏิบัติจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนแล้ว ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 2-30 มิถุนายน 2550 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมการสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ให้นักเรียน ได้เกิดองค์ความรู้และตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นของการเป็นคนตรงต่อเวลา โดยกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ จะมีครูซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพร้อมกับคอยกำกับ ติดตาม และสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด รายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ปรากฏ ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

กิจกรรมเยี่ยมบ้านของนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำรงชีวิตภายในครอบครัวของนักเรียน และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน โดยที่การดำเนินงานนั้น ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อออกคำสั่งโรงเรียนให้ครู ที่ปรึกษาประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพบปะกับผู้ปกครองของนักเรียน ในชั้นเรียนของตนเอง แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งขณะอยู่ที่โรงเรียนและอยู่ที่บ้านว่านักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างตรงต่อเวลามากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากทั้งสองฝ่ายนั้นจะได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีเกี่ยวกับการตรงต่อเวลาให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป

2.1.2 กิจกรรมสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน

กิจกรรมสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นผู้มีวินัยที่ดีด้านการตรงต่อเวลา ซึ่งการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้คอยสอดแทรกโดยการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลา ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายทั้งกิจกรรมส่วนตัวและกิจกรรมส่วนรวมให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดไว้ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ด้วยความกระตือรือร้น การมาเรียนให้ทันตามเวลาของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในตอนเช้า เป็นต้น ซึ่งความสำคัญของวินัยดังกล่าวนี้ ถือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยตรงและสามารถที่จะนำพานักเรียนให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวได้เป็นอย่างดี และในระหว่างการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนแต่ละคนก็จะคอยกำกับติดตาม และกระตุ้นนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่านักเรียนคนใดยังขาดความกระตือรือร้น ในอันที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่ครูได้ชี้แจงไว้ก็จะคอยกระตุ้นและอธิบายให้นักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลและความสำคัญอยู่ตลอดเวลา และในส่วนของนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตามได้ สอดคล้องกับแนวทางที่ครูได้ชี้แจงให้ทราบ ก็จะยกย่องชมเชย ทั้งเป็นการส่วนตัวและต่อหน้ากลุ่มเพื่อน เพื่อให้กำลังใจในการปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอต่อไป

ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา โดยการใช้กิจกรรมเยี่ยมบ้านและกิจกรรมสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ทั้งจากผู้ปกครองนักเรียน จากครูผู้สอนซึ่งเป็น

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนส่วนมากจะมาโรงเรียนแต่เช้า ทันทเวลาทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ทันทเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนดและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความกระตือรือร้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการสังเกตในระหว่างการดำเนินงาน ในตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา

ข้อ	พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง	4.26	0.61	มาก
2	การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด	4.22	0.67	มาก
3	การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย	4.09	0.73	มาก
4	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น	4.04	0.70	มาก
โดยรวม		4.15	0.67	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง ($\bar{x} = 4.26$) การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.22$) และการส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย ($\bar{x} = 4.09$) ตามลำดับ

และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“ทุกวันนี้ นักเรียนจะมาโรงเรียนแต่เช้าและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความกระตือรือร้นมากขึ้น”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือดีมาก สังเกตได้จากเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ จะเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“ห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียนสะอาดเรียบร้อยดีกว่าแต่ก่อนมาก เพราะนักเรียนส่วนมากมาโรงเรียนเช้า จึงมีเวลาเพียงพอที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3, 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

2.2 การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนด้านความสะอาด

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ประสานกับครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้คอยกำกับ ติดตาม ดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ซึ่งรายละเอียดของการดำเนินงานตามแนวทางของกิจกรรมต่าง ๆ ปรากฏดังนี้

2.2.1 กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ

กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบเพื่อรักษาความสะอาด มีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยที่ดีเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด จำแนกเป็น ความสะอาดภายในห้องเรียน ได้มอบหมายให้ครูที่ปรึกษาได้แบ่งกลุ่มนักเรียน พร้อมกับแต่งตั้งหัวหน้า รองหัวหน้า และคณะกรรมการภายในกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม ให้รับผิดชอบโดยการทำเวรประจำวัน ซึ่งในแต่ละวันก็จะมีครูที่ปรึกษา เป็นผู้คอยกำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด และการรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน ได้ดำเนินการ โดยการประชุมนักเรียนแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเหตุผลและความสำคัญจำเป็นของการรักษาความสะอาดภายในบริเวณ โรงเรียน เนื่องจากว่าเป็นกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบของนักเรียน โดยตรง ลักษณะของการจัดกิจกรรมนั้น ได้ดำเนินการโดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มสี่ จำนวน 8 กลุ่มสี่ แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้า รองหัวหน้า และคณะกรรมการแต่ละฝ่ายภายในกลุ่ม เพื่อจะได้แบ่งหน้าที่การปฏิบัติกิจกรรมอย่างชัดเจน และในส่วนของการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละกลุ่มสี่นั้น ก็จะมีครูที่ปรึกษากลุ่มสี่ละ 1 คน เพื่อคอยกำกับ ติดตาม ดูแล การปฏิบัติกิจกรรมรวมถึงการให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำแก่นักเรียน ในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมด้วย และในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละวันนั้น ก็จะมีครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาใช้ประกอบการประเมินผลในสัปดาห์สุดท้ายของแต่ละเดือน ซึ่งถ้าหากพบว่า กลุ่มใด หรือกลุ่มสี่ใดสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีเกิน

กว่ากลุ่มอื่น ๆ จะได้รับรางวัลเป็นเกียรติบัตรและอุปกรณ์การศึกษา พร้อมกับประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อน ๆ และผู้ปกครอง ได้รับทราบด้วย

2.2.2 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ให้เป็นผู้มีสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของสุขภาพร่างกาย ซึ่งจะทำให้นักเรียนเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย มีวิถีดำเนินการ โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้สอดแทรกความรู้ และความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับประโยชน์ของการรักษาสุขภาพร่างกายในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด การรักษาอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ รวมไปถึงการจัดมุมสุขภาพภายในห้องเรียน โดยที่ผู้วิจัยได้อำนวยความสะดวก โดยการจัดสื่อและอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพมาให้ครูที่ปรึกษาแต่ละคนนำไปจัดเป็นมุมสุขภาพภายในห้องเรียน และในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ครูที่ปรึกษาของแต่ละห้องจะตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนก่อน เริ่มตั้งแต่ผม ใบหน้า แขน ขา เสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องแต่งกายต่าง ๆ ต้องสะอาด เรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ และในระหว่างของการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ครูที่ปรึกษาแต่ละคน ก็จะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพของนักเรียนแต่ละคนไว้ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหานักเรียนที่มีสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของสุขภาพร่างกายได้ดีกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ และมอบรางวัลเป็นเกียรติบัตร และอุปกรณ์การศึกษา พร้อมกับประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อน ๆ และผู้ปกครองได้รับทราบในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนด้วย

ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านความสะอาด

โดยการใช้กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาแต่ละคน ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ ส่วนนักเรียนก็พบว่า ส่วนมากต่างก็ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเต็มใจให้ความร่วมมือในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ส่งผลให้พื้นที่ภายในห้องเรียน และพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในบริเวณ โรงเรียนสะอาด น่าอยู่และน่าเรียน ขณะเดียวกัน ก็ยังพบว่า นักเรียนส่วนมากต่างก็ให้ความสำคัญและความร่วมมือเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกาย ทำให้นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่สะอาด และเหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งผลแห่งการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น

ปรากฏข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการสังเกตในระหว่างการทำงาน ในตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนด้านความสะอาด

ข้อ	พฤติกรรมด้านความสะอาด	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การรักษาความสะอาดของร่างกาย	4.04	0.70	มาก
2	การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	3.87	0.62	มาก
3	การสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกันเชื้อโรค	3.61	0.72	มาก
4	การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	3.83	0.49	มาก
5	การทิ้งขยะให้ถูกที่	3.96	0.56	มาก
6	การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน	4.00	0.85	มาก
7	การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน	3.96	0.82	มาก
8	การรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน	3.65	0.57	มาก
โดยรวม		3.86	0.66	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมด้านความสะอาดของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การรักษาความสะอาดของร่างกาย ($\bar{x} = 4.04$) การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน ($\bar{x} = 4.00$) และ การทิ้งขยะให้ถูกที่ และการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 3.96$) ตามลำดับ

และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำความสะอาดตามเขตที่ตัวเองรับผิดชอบดีมาก จนทำให้บริเวณโรงเรียนสะอาดขึ้น”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“เขตรับผิดชอบตามกลุ่มสีต่าง ๆ สะอาดเรียบร้อยกว่าแต่ก่อนมาก”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“หัวหน้ากลุ่มจะเป็นผู้คอยติดตามเพื่อน ๆ ให้มาทำกิจกรรมในกรณีที่พบว่า มีเพื่อนบางคนเล็งการทำกิจกรรมช่วยเพื่อน”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนและเขตที่กลุ่มสีตนเองรับผิดชอบ ทำให้ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนดูสะอาด สวยงาม น่าอยู่ และน่าเรียนมากขึ้น”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“ห้องเรียนสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ ถูกจัดไว้อย่างเป็นระเบียบและดูสวยงามดี”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“บริเวณ โรงเรียน อาคารเรียน และอาคารประกอบต่าง ๆ สะอาดสะอ้าน ขึ้นมาก เพราะนักเรียนให้ความสำคัญและร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นอย่างดี ”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

2.3 การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย

การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย มีเป้าหมายที่สำคัญคือการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้สุภาพเรียบร้อย และมีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตู โรงเรียนและกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 กิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตู โรงเรียน

กิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย โดยการตรวจสอบสภาพความเรียบร้อยด้านการแต่งกายของตนเอง ซึ่งจำแนกออกเป็นการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนและการแต่งกายให้เรียบร้อย และเหมาะสมกับโอกาสและกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด การดำเนินงานตามแนวทางของกิจกรรมดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสม ซึ่งที่ประชุม ได้มีมติร่วมกันว่า ในแต่ละวัน

นอกจากจะมีครูเวรประจำวันขึ้นคอยรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียนแล้ว ควรมีครูที่ปรึกษาประจำชั้นของนักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย และในระหว่างการค้าเนินงานตามแนวทางของกิจกรรมนั้นครูที่ปรึกษาและครูเวรประจำวันก็จะมีการทักทายเป็นเพื่อต้อนรับนักเรียนอย่างสุภาพและเป็นกันเองด้วยบรรยากาศที่อบอุ่น ก่อนที่นักเรียนจะเดินเข้าโรงเรียน และถ้าหากพบว่ามึนักเรียนคนใดที่แต่งกายไม่เรียบร้อยหรือไม่ถูกต้องตามวันที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ไม่ว่ากรณีใด ๆ หรือก็จะซักเตือนและชี้แจงให้นักเรียนคนนั้นได้ทราบ โดยการเปรียบเทียบให้เห็นระหว่างข้อดีกับข้อเสียของการแต่งกายเรียบร้อยพร้อมกับการปรับปรุงการแต่งกายให้เรียบร้อยเสียก่อน ก่อนที่จะอนุญาตให้เข้าโรงเรียนได้

2.3.2 กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน

กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนได้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา โดยการช่วยเหลือ และแนะนำเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีด้านการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การดำเนินงานตามแนวทางของกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยถึงแนวทางของการดำเนินงาน ซึ่งที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างหลากหลาย และสุดท้ายได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การที่จะนำกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนนั้น ถือว่าเป็นแนวทางที่จะเกิดประโยชน์กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยตรง แต่ในขณะเดียวกัน ควรต้องมีการคัดเลือกนักเรียนขึ้นมากลุ่มหนึ่ง ซึ่งต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีวินัยที่ดีเกี่ยวกับการแต่งกาย มีความประพฤติดี มีความเป็นผู้นำ และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ มาเป็นแกนนำหลักในการดูแลและแนะนำเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการแต่งกายร่วมกับครูที่ปรึกษา กล่าวคือ เมื่อพบว่า เพื่อนนักเรียนคนใดแต่งกายไม่เรียบร้อย สวมใส่เครื่องประดับ หรือใช้เครื่องสำอางเกินความพอดี ซึ่งผิดกับระเบียบของโรงเรียน ก็จะคอยซักเตือนเพื่อน ๆ ให้ปรับปรุงและแก้ไขเสียใหม่เพื่อจะได้เรียบร้อยและเหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน และในส่วนของครูที่ปรึกษาก็จะคอยดูแลและติดตามการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด เมื่อพบว่า การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนมีปัญหา เช่น เพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือเพราะเห็นว่าเป็นนักเรียนด้วยกันเอง หรือนักเรียนไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ก็จะดำเนินการ โดยชี้แจงให้นักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลและความสำคัญจำเป็นของการแต่งกายที่สุภาพและถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนต่อไป

ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกาย โดยการใช้กิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียนและกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน ปรากฏว่า ในช่วงแรกมีนักเรียนบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่นักเรียนเคยปฏิบัติมาจนกลายเป็นความเคยชินของนักเรียนเอง เช่น การไว้ทรงผมยาว การปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง การเดินเหยียบส้นรองเท้า การใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน ในส่วนของผู้ชายก็จะเจาะหูหรือผู้หญิงก็จะสวมใส่เครื่องประดับหรือใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน และไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งครูก็จะคอยอธิบายชี้แจงให้นักเรียนได้รับทราบถึงเหตุผลและความสำคัญของการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน พร้อมกับคอยติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มดังกล่าวอย่างใกล้ชิด แต่ในขณะเดียวกันในส่วนของผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวม ก็พบว่า นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมโดยการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่สวมใส่เครื่องประดับหรือใช้เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งผลแห่งการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ปรากฏดังข้อมูลที่ได้จาก การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการสังเกตในระหว่างการดำเนินงาน ในตารางที่ 10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนด้านการแต่งกาย

ข้อ	พฤติกรรมด้านการแต่งกาย	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	3.96	0.70	มาก
2	การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน	3.91	0.66	มาก
3	การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	3.87	0.62	มาก
4	การปักชื่อ แสตมป์อักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน	3.87	0.69	มาก
5	การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	3.87	0.69	มาก
โดยรวม		3.89	0.67	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า พฤติกรรมด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียน กำหนด ($\bar{x} = 3.96$) การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.91$) และ การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การปักชื่อ แสดงอักษรย่อ ของโรงเรียนที่ออกเลื่อมตามระเบียบของทางโรงเรียน และ การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบ ที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 3.87$) ตามลำดับ

และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“หลังจากจัดกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนแล้ว ทำให้นักเรียนที่ชอบแต่งกาย ผิดระเบียบของโรงเรียน ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ชอบแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนชายที่มักจะแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน จะได้รับคำแนะนำจาก เพื่อน ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนกิจกรรม พร้อมกับมีครูคอยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้นักเรียนกลุ่ม ดังกล่าวหันมาแต่งกายที่ถูกต้องระเบียบมากขึ้น”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“ในช่วงแรกนักเรียนจะไม่ค่อยเชื่อฟังคำแนะนำของเพื่อน แต่เมื่อได้รับฟัง คำแนะนำจากครูและให้ดูการแต่งกายของเพื่อนเป็นตัวอย่าง ก็ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไป ในทางที่ดีขึ้น”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“ทุกวันนี้ นักเรียนชายจะตัดผมให้สั้น เกือบชายเสียในกางเกง และสวมใส่ รองเท้าผ้าใบพร้อมกับใส่ถุงเท้าด้วย”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนหญิงจะไม่ค่อยแต่งหน้าหรือใส่เครื่องเงินเกินความพอดี”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 30 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการ ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรักษาความสะอาด และด้านการแต่งกาย โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังจากที่ได้รับความรู้ และทราบแนวทางการปฏิบัติจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนแล้ว ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 2-30 มิถุนายน 2550 และผลแห่งการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ปรากฏว่า โดยภาพรวมนักเรียนต่างก็ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการมาโรงเรียนหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด การรักษาความสะอาดของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย การรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียน รวมไปถึงการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียนและเหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ดังข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด และการส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย
2. พฤติกรรมด้านความสะอาด โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การทิ้งขยะให้ถูกที่ และ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน
3. พฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การปักชื่อ แสดงอักษรย่อของ โรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทาง โรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

3. การนิเทศติดตามผล

การนิเทศติดตามผล มีเป้าหมายเพื่อติดตามผลการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป โดยผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 3-5 กรกฎาคม 2550 เพื่อร่วมกันประเมินว่าภายหลังจากที่นักเรียน

ได้รับการพัฒนาโดยการให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ นั้น นักเรียนมีพฤติกรรมหรือมีระเบียบวินัยที่ดีขึ้นหรือไม่เพียงใด หรือมีประเด็นใดบ้างที่ยังต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการแก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน พร้อมกับแจกแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินผลการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด และด้านการแต่งกาย เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ร่วมกันประเมินผล ซึ่งจะได้นำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทราบผลของการดำเนินงานตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ส่วนแนวทางของการนิเทศติดตามผลการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนนั้น คือ ผู้วิจัยพร้อมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มีเทศติดตามผลในระหว่างวันที่ 3-4 กรกฎาคม 2550 จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกคน มาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและรายงานให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทราบในวันที่ 5 กรกฎาคม 2550 และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ ปรากฏดังตารางที่ 11-13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา

ข้อ	พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง	4.65	0.64	มากที่สุด
2	การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด	4.13	0.34	มาก
3	การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย	4.39	0.58	มาก
4	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น	4.17	0.65	มาก
โดยรวม		4.33	0.55	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง ($\bar{x} = 4.65$) และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ

เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย ($\bar{x} = 4.39$) การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น ($\bar{x} = 4.17$) และการทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านความสะอาด

ข้อ	พฤติกรรมด้านความสะอาด	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การรักษาความสะอาดของร่างกาย	4.22	0.73	มาก
2	การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	4.22	0.79	มาก
3	การสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกันเชื้อโรค	4.00	0.73	มาก
4	การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	4.13	0.81	มาก
5	การทิ้งขยะให้ถูกที่	3.91	0.84	มาก
6	การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน	4.26	0.68	มาก
7	การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน	4.17	0.77	มาก
8	การรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน	4.13	0.81	มาก
โดยรวม		4.13	0.77	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า พฤติกรรมด้านความสะอาดของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน ($\bar{x} = 4.26$) การรักษาความสะอาดของร่างกาย และการรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ($\bar{x} = 4.22$) และการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 4.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านการแต่งกาย

ข้อ	พฤติกรรมด้านการแต่งกาย	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	4.09	0.79	มาก
2	การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน	4.04	0.87	มาก
3	การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	4.00	0.95	มาก
4	การปักชื่อ แสตมป์หรือชื่อของโรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน	3.96	0.87	มาก
5	การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	4.04	0.79	มาก
โดยรวม		4.02	0.85	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า พฤติกรรมด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 4.09$) การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน และ การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 4.04$) และการไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 4.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียน ก่อนและหลังการพัฒนาระเบียบวินัย

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา	
		$\bar{X}$	แปลความ	$\bar{X}$	แปลความ
	ด้านการตรงต่อเวลา				
1	การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง	1.48	น้อย	4.65	มาก
2	การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด	1.74	น้อย	4.13	มาก
3	การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย	1.74	น้อย	4.39	มาก
4	การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น	1.96	น้อย	4.17	มาก
	ด้านความสะอาด				
1	การรักษาความสะอาดของร่างกาย	1.74	น้อย	4.22	มาก
2	การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	1.78	น้อย	4.22	มาก
3	การสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกันเชื้อโรค	1.83	น้อย	4.00	มาก
4	การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	2.39	น้อย	4.13	มาก
5	การทิ้งขยะให้ถูกที่	1.87	น้อย	3.91	มาก
6	การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน	1.70	น้อย	4.26	มาก
7	การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน	2.17	น้อย	4.17	มาก
8	การรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน	1.96	น้อย	4.13	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา	
		$\bar{X}$	แปลความ	$\bar{X}$	แปลความ
ด้านการแต่งกาย					
1	การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ ที่โรงเรียนกำหนด	1.78	น้อย	4.09	มาก
2	การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิด กับระเบียบของโรงเรียน	1.96	น้อย	4.04	มาก
3	การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบ ที่โรงเรียนกำหนด	1.91	น้อย	4.00	มาก
4	การปักชื่อ แสดงอักษรย่อของโรงเรียน ที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน	2.04	น้อย	3.96	มาก
5	การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบ ที่โรงเรียนกำหนด	1.96	น้อย	4.04	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด และด้านการแต่งกาย หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาทุกด้าน

สรุปผลการนิเทศติดตามผล ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการ โดยการประเมิน พฤติกรรมของนักเรียนทั้งในขณะที่อยู่ในบริเวณ โรงเรียนและขณะอยู่ที่บ้าน เพื่อติดตามว่า หลังจากทีนักเรียนได้รับการพัฒนาเพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย แล้วมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด หรือสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมขณะทำ กิจกรรมต่าง ๆ หรือไม่ และผลจากการนิเทศพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ดีขึ้น มีความ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งอยู่ที่บ้านและอยู่ ที่โรงเรียน เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การส่งงานตามวันเวลาที่ครู นัดหมาย การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น การรักษา ความสะอาดภายในห้องเรียน การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาด

ของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด และการไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ดังข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่พบว่าหลังจากที่นักเรียนได้รับการพัฒนาแล้วจะมีระเบียบวินัยที่ดีกว่าก่อนดำเนินการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้มีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของนักเรียน รวมไปถึงการติดตามดูแลจากครูผู้สอน และผู้ปกครอง อย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ให้มีคุณลักษณะของความเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีได้ ดังผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“พฤติกรรมการณ์มีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนดีขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแต่งกายที่มีความถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียนของนักเรียนเอง”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนทำให้นักเรียนที่ชอบแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1-3, 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เวรทำความสะอาดห้องเรียนแต่ละวันตั้งใจทำกิจกรรมและให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1-3, 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“อาคารเรียนและอาคารประกอบสะอาดดีมาก เนื่องจากนักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในบริเวณโรงเรียน”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1-3, 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ถือว่ามีประโยชน์มาก เพราะทำให้นักเรียนได้รู้จักรักษาความสะอาดของตนเอง ทำให้แต่งกายสะอาดและเรียบร้อยขึ้น”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ถือว่ามีประโยชน์มาก เพราะทำให้นักเรียนได้รู้จักรักษาความสะอาดของตนเอง ทำให้แต่งกายสะอาดและเรียบร้อยขึ้น”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“การปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เพื่อน ๆ ทุกคน มีระเบียบวินัยดีขึ้น เช่น แต่งกายเรียบร้อย ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด และมาโรงเรียนแต่เช้า”

(นักเรียน. 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เพื่อน ๆ จะมาโรงเรียนแต่เช้า และช่วยกันทำความสะอาดเมื่อได้วัน
สัปดาห์”

(นักเรียน. 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เพื่อน ๆ ส่วนมากแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบของ
โรงเรียนมากขึ้น”

(นักเรียน. 4 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

2. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1

การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล บ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในวงรอบที่ 1 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรักษาความสะอาด และ ด้านการแต่งกาย โดยใช้กลยุทธ์ประกอบการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน และการนิเทศติดตามผล และมีกิจกรรมย่อยประกอบการพัฒนาในแต่ละด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ประกอบด้วย กิจกรรมการเข้านานและกิจกรรมโฮมรูม ด้านการรักษาความสะอาด ประกอบด้วย กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมประกวดพื้นที่สะอาด และด้านการแต่งกาย ประกอบด้วย กิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียน และกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน ซึ่งผลจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์และกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าโดยภาพรวมนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลการดำเนินการหลังการพัฒนา นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งดีกว่าผลการสำรวจที่พบก่อนการดำเนินการพัฒนา ประกอบกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน

ผู้ปกครอง หรือเพื่อน ๆ นักเรียนด้วยกันเอง ต่างก็ให้ความร่วมมือ โดยการแนะนำ และการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินการพัฒนาในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการตรงต่อเวลา โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อย และทันเวลาที่กำหนด และการส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย
2. ด้านความสะอาด โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การทิ้งขยะให้ถูกที่ และ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน
3. ด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การปักชื่อแสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

แต่ในขณะที่เดียวกัน ก็ยังพบว่า ในระหว่างของการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ เกี่ยวกับนักเรียนของแต่ละชั้น ที่ไม่ค่อยจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม และไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน รวม 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.89 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ ยังถือว่าเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จอย่างสูงสุด ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้ประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนกลุ่มดังกล่าว ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีขึ้น และในระหว่างของการประชุม นั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย สุดท้ายได้มีมติร่วมกันว่า ควรจะดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนอีกในวงรอบที่ 2 เพื่อจะให้นักเรียนมีระเบียบวินัยที่ดีขึ้นต่อไป

3. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

จากการที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางโย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ใน 3 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด และด้านการแต่งกาย และพบว่า โดยภาพรวม นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกัน ก็ยังพบว่า มีนักเรียน จำนวน 16 คน ที่ยังต้องได้รับการพัฒนาระเบียบวินัยเพิ่มเติม กล่าวคือ ในระหว่างการดำเนินการพัฒนานั้น นักเรียนจะไม่ค่อยจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกี่ยวกับระเบียบวินัยของตนเอง ทำให้ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความคิดเห็นร่วมกันว่า ควรดำเนินการพัฒนาเพิ่มเติมในวงรอบที่ 2 เพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยที่ดีขึ้น และดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 นั้น ปรากฏดังกลยุทธ์ของการพัฒนา ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2550 ซึ่งในระหว่างการประชุมนั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างหลากหลายเกี่ยวกับแนวทางของการพัฒนา และในที่สุดก็ได้มติร่วมกันว่า การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนนั้น ต้องให้ครอบคลุมการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาดและด้านการแต่งกาย เนื่องจากว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนโดยตรง โดยให้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 11 กรกฎาคม 2550 - 11 สิงหาคม 2550

2. การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ โดยการแยกนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 16 คน ให้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นการเฉพาะ โดยในลำดับแรกนั้น ได้รวมกลุ่มนักเรียน เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นเกี่ยวกับการมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติเพิ่มเติม จากนั้นได้แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน พร้อมกับแต่งตั้งครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ให้เป็นครูที่ปรึกษาประจำกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน เพื่อคอยให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ และคอยกำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ได้ออกเยี่ยมบ้านของนักเรียน ภายในกลุ่มของตนเอง เพื่อพบปะกับผู้ปกครองและชี้แจงให้ทราบถึงแนวทางของการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน พร้อมกับนำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของนักเรียน ที่พบว่าสมควรจะได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาาร่วมกัน

การปฏิบัติกิจกรรมภายใน โรงเรียน ได้ดำเนินการโดยครูที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ได้แบ่งเวรประจำวันเพื่อมารอรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียน และถ้าหากพบว่านักเรียนคนใด ที่ยังมาโรงเรียนสาย หรือแต่งกายไม่สะอาดและไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ก็จะชี้แจง ให้ทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นของความเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดี จากนั้นก็จะให้นักเรียน คนดังกล่าวปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนก่อนที่จะ อนุญาตให้เดินเข้าไปในโรงเรียนได้ และขณะที่อยู่ภายในบริเวณ โรงเรียนก็จะมีครูที่ปรึกษา อีกคนหนึ่งคอยกำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดภายใน เขตที่รับผิดชอบและการรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน อย่างใกล้ชิด

3. การนิเทศติดตามผล

วันที่ 9 สิงหาคม 2550 ผู้วิจัย ได้เชิญกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ครูหัวหน้าระดับชั้นช่วงชั้นที่ 3 ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1-3 ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนหัวหน้าและรองหัวหน้าห้องระดับชั้น มัธยมศึกษา 1-3 มาร่วมประชุมเพื่อนิเทศติดตามผล โดยการประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับความมี ระเบียบวินัยของนักเรียนทั้ง 16 คน ภายหลังจากที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในวงรอบที่ 2 แล้ว ซึ่งก่อนดำเนินการนิเทศติดตามผล ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลใช้ประกอบการนิเทศติดตามผล จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทั้งหมดเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลในวันที่ 10 สิงหาคม 2550 พร้อมกับรายงานผลให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทราบ ในวันที่ 11 สิงหาคม 2550 และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 15-17 ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา

ข้อ	พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง	4.57	0.59	มาก
2	การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด	4.39	0.65	มาก
3	การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย	4.22	0.51	มาก
4	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลา ด้วยความกระตือรือร้น	4.30	0.47	มาก
โดยรวม		4.36	0.55	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง ($\bar{x} = 4.57$) การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.39$) และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น ($\bar{x} = 4.30$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านความสะอาด

ข้อ	พฤติกรรมด้านความสะอาด	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การรักษาความสะอาดของร่างกาย	4.22	0.60	มาก
2	การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	4.30	0.76	มาก
3	การสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกัน เชื้อโรค	4.22	0.73	มาก
4	การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	4.09	0.90	มาก
5	การทิ้งขยะให้ถูกที่	4.26	0.68	มาก
6	การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน	4.52	0.66	มากที่สุด
7	การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน	4.26	0.81	มาก
8	การรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน	4.26	0.61	มาก
โดยรวม		4.17	0.71	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า พฤติกรรมด้านความสะอาดของนักเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน ($\bar{x} = 4.52$) และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย ($\bar{x} = 4.30$) การทิ้งขยะให้ถูกที่ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และการรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.26$) และการรักษาความสะอาดของร่างกาย และการสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกันเชื้อโรค ($\bar{x} = 4.22$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านการแต่งกาย

ข้อ	พฤติกรรมด้านการแต่งกาย	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	4.35	0.77	มาก
2	การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน	4.22	0.85	มาก
3	การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	4.22	0.60	มาก
4	การปักชื่อ แสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน	3.96	0.76	มาก
5	การไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด	4.13	0.92	มาก
โดยรวม		4.17	0.78	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า พฤติกรรมด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียน กำหนด ($\bar{x} = 4.35$) การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน และ การไม่ใช้ เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 4.22$) และการไว้ทรงผมให้ถูกต้อง ตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ

และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“ในช่วงแรกนักเรียนยังไม่ค่อยจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ แต่เมื่อครูคอยกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด ก็ทำให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น”

(ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3. 9 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนมาโรงเรียนแต่เช้าและทำความสะอาดในบริเวณที่ตนเองรับผิดชอบดีมาก”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 9 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนทุกคนได้มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้ดีกว่าเดิม เริ่มตั้งแต่การรักษาความสะอาดของร่างกาย การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนและรักษาความสะอาดของบริเวณโรงเรียน”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 9 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรม นักเรียนจะรีบทำและเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด”

(ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. 9 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เพื่อน ๆ มาโรงเรียนแต่เช้ากว่าเดิม และทำกิจกรรมต่าง ๆ ดีมาก”

(นักเรียน. 9 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เพื่อน ๆ แต่งกายสะอาด และถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น”

(นักเรียน. 9 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

4. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนและการนิเทศติดตามผล โดยการนำนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 16 คน ให้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมเป็นการเฉพาะ โดยการแยกเป็นกลุ่มและมีครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาประจำกลุ่ม เพื่อคอยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมกับกำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 9 กรกฎาคม 2550 - 11 สิงหาคม 2550 และผลจากการดำเนินการดังกล่าว ปรากฏว่าในระยะแรก นักเรียนจะไม่ค่อยให้ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม เนื่องจากว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนเคยแสดงออก เช่น การมาโรงเรียนสาย การไม่ค่อยส่งงานที่ครูมอบหมาย การแต่งกายที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาดทั้งภายในห้องเรียนและภายในบริเวณโรงเรียน เป็นต้น เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออกบ่อย ๆ จนกลายเป็นความเคยชิน แต่เมื่อผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้นำนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมาจัดกลุ่มเพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันพร้อมกับคอยให้คำชี้แนะ และกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนเริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนนำไปสู่การพัฒนาระเบียบวินัยของตนเองได้ในระดับที่ดีขึ้นจนครบทุกคน ดังจะเห็นได้จากผลการนิเทศติดตามผล ที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น เป็นต้น
2. ด้านความสะอาด พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การทิ้งขยะให้ถูกที่ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และการรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมของโรงเรียน และการรักษาความสะอาดของร่างกาย และการสวมใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะเพื่อป้องกันเชื้อโรค เป็นต้น
3. ด้านการแต่งกาย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด เป็นต้น